

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **L. V.**, bývajúcej v Š., zastúpenej JUDr. P. V., advokátom so sídlom v B., proti odporkyňi **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 24 C 30/2009, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. mája 2013 sp. zn. 11 Co 4/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporkyňi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľka sa návrhom, ktorý bol Okresnému súde Bratislava I doručený 16. januára 2009, domáhala voči odporkyňi náhrady škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“).

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 14. júla 2011 č.k. 24 C 30/2009-98 uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľke do troch dní náhradu škody vo výške 2 067,11 € a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 3350 € a vo zvyšku návrh zamietol. Vychádzal z toho, že uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Nitre z 9. júla 2003 č. KÚJP-17/OVVK-2003-Sy bolo proti navrhovateľke vznesené obvinenie pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody a zneužívania právomoci verejného činiteľa na tom skutkovom základe, že v presne nezistenom čase od začiatku roka 2002 do 30. júna 2003 na hraničnom priechode Šahy – Parasspuszta medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou žiadala a prijímala úplatky od 500 Ft

do 1000 Ft na osobu za vystavenie potvrdenia do dokladu o vstupe na územie Slovenskej republiky, čím konala v rozpore s § 6 ods. 1 písm. e/ zákona č. 171/1993 Z.z. o pobyte cudzincov. Okresný súd Nitra rozhodol 5. júla 2003 o jej vzatí do väzby. Z väzby bola prepustená 26. septembra 2003. Trestné stíhanie voči nej bolo zastavené uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 18. januára 2008 č. VII Gv 117/2004-114, lebo nebolo preukázané, že sa dopustila predmetného skutku. Náklady na obhajobu navrhovateľky v predmetnom trestnom konaní považoval súd prvého stupňa za jej škodu, ktorá bola spôsobená nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa o vznesení obvinenia; túto náhradu jej priznal vo výške 829,85 €. Na odôvodnenie rozhodnutia o náhrade nemajetkovej ujmy uviedol, že pri ústavne konformnom výklade možno túto náhradu priznať aj v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 58/1969 Zb. Výšku náhrady určil voľnou úvahou, v rámci ktorej mal na zreteli osobné pomery navrhovateľky pred vzatím do väzby (navrhovateľka bola príslušníčka policajného zboru), ako aj to, že po návrate z väzby zostala dlhší čas bez práce, väzba negatívne zasiahla do jej osobného života, vznikli jej zdravotné problémy psychického charakteru, vyhýbala sa spoločnosti a nedokončila štúdium na vysokej škole. Vzhľadom na to priznal navrhovateľke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 350 €, ktorú považoval za primeranú spôsobenej nemajetkovej ujme; vo zvyšku ale (pokiaľ sa navrhovateľka domáhala náhrady ujmy vo vyššej sume) návrh zamietol ako neopodstatnený.

Na odvolanie účastníkov konania Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 21. mája 2013 sp. zn. 11 Co 4/2012 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania správne vyhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré primerane odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.), pričom za neopodstatnené označil tvrdenie navrhovateľky, že súd prvého stupňa nezistil v dostatočnom rozsahu rozhodujúce skutkové okolnosti, niektoré dôkazy nesprávne vyhodnotil a napadnuté rozhodnutie založil na nesprávnom prístupe k dôkaznému bremenu. Nestotožnil sa ani s jej námietkou, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázal na to, že v zmysle § 5 zákona č. 58/1969 Zb. zakladá zodpovednosť štátu aj nesprávne rozhodnutie o väzbe. Subjektom tejto zodpovednosti je štát a podmienkou jej vzniku je nesprávne rozhodnutie o väzbe, škoda a príčinná súvislosť medzi týmto rozhodnutím a škodou. V prejednávanom prípade boli tieto podmienky (čo do dôvodov a súm priznaných

prvostupňovým súdom) dané. Pokiaľ navrhovateľka do spisu založila rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vydané v inej právnej veci (sp. zn. 4 Co 295/2011) argumentujúc tým, že ide o skutkovo a právne obdobnú vec inak právne posúdenú, takže odvolací súd by mal v tomto prípade rozhodnúť rovnako, odvolací súd konštatoval, že navrhovateľkou označené rozhodnutie zohľadňuje individuálne okolnosti konkrétnej právnej veci a odvolací súd nie je týmto rozhodnutím viazaný.

Proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa zamietajúci návrh, podala navrhovateľka dovolanie, v ktorom namietla, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a napadnutý výrok rozsudku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Po zhrnutí priebehu a výsledkov konania na súdoch nižších stupňov uviedla, že bola trestne stíhaná ako jedna z viacerých spoluobvinených osôb. Napriek tomu, že dĺžka ich väzby bola takmer rovnaká, súdy v konaniach o náhradu škody, ktorá bola spôsobená týmto osobám, rozhodujú odlišne. Na doloženie toho navrhovateľka opätovne poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 295/2011. So zreteľom na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 241/04, resp. III. ÚS 192/06 a IV. ÚS 77/02 označila takýto postup súdu v prejednávanej veci za diskriminačný. Pokiaľ sa odvolací súd argumentačne nevyrovnal s iným, skorším súdnym rozhodnutím vydaným v skutkovo a právne obdobnej veci a len stroho konštatoval, že skoršie rozhodnutie odvolacieho súdu nie je preň záväzná, nie je takéto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu súladné s materiálnym obsahom ústavnej zásady rovnosti a ani s označenými rozhodnutiami ústavného súdu. Takýmto postupom odvolacieho súdu bola navrhovateľke odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Argumentáciu, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) založila navrhovateľka na svojom presvedčení, že je nesprávny právny záver súdov nižších stupňov, podľa ktorého strata na zárobku (ušlý zisk) navrhovateľky nenastala v priamej príčinnej súvislosti s jej trestným stíhaním. Poukázala tiež na to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnila podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), prvostupňový súd ale opodstatnenosť návrhu v tejto časti posudzoval podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Odvolací súd sa tým nezaoberal napriek tomu, že navrhovateľka na túto nesprávnosť poukázala v odvolaní. Aj tým bola navrhovateľke odňatá možnosť pred súdom konať. V závere dovolania navrhovateľka (opäť s poukázaním na rozhodnutie Krajského súdu

v Bratislave sp. zn. 4 Co 295/2011) spochybnila správnosť rozhodnutí súdov pokiaľ ide o výšku nimi priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Z týchto dôvodov žiadala dovolaním napadnutý výrok (a tiež ním potvrdený výrok prvostupňového rozhodnutia) zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že prípustnosť tohto opravného prostriedku navrhovateľky nevyplýva z ustanovení § 238 a 237 O.s.p. Dovolanie žiadala preto „zamietnuť“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. Slovenská republika je v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) právnym štátom. Jedným zo základných a ťažiskových princípov právneho štátu je princíp právnej istoty. Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach opakovane poukazuje na potrebu rešpektovania tohto princípu, a to osobitne vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam, ktoré už nadobudli právoplatnosť a predstavujú *res iudicata*.

Princíp právnej istoty má na pamäti aj Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach, ktorými upravuje podmienky prípustnosti dovolania. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

V súlade s povahou dovolacieho konania a dovolania tento mimoriadny opravný prostriedok nielenže nie je v Občianskom súdnom poriadku normatívne upravený ako „ďalšie

odvolanie“, ale ani nesmie byť (účastníkmi konania ani súdmi) vnímaný ako „skryté odvolanie“. Vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej prieskum právoplatných súdnych rozhodnutí musí rešpektovať princíp právnej istoty a podliehať určitým pravidlám.

2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Keďže podané dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, ale takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, ani takému potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť z § 238 ods. 1 O.s.p., ani z § 238 ods. 3 O.s.p. Pre úplnosť treba uviesť, že odvolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238

ods. 2 O.s.p.). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie navrhovateľky nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie navrhovateľky by mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska § 238 O.s.p., ale skúmal, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania navrhovateľky preto z týchto ustanovení nevyplýva.

3. Navrhovateľka tvrdí, že v danom prípade jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom

odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

3.1. Navrhovateľka tvrdí, že možnosť pred súdom konať jej bola odňatá tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je (podľa jej názoru) nepreskúmateľné.

Dovolací súd nespochybňuje, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Na druhej strane ale treba mať na zreteli, že vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08).

Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď tento ich vníma ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (porovnaj IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. To však (aj podľa názoru ústavného súdu – vid' ďalej) neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil tiež opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O.s.p.

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“) považuje ale – na rozdiel od procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. – (len) za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O.s.p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011).

V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len navrhovateľkou zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej

istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozhodnutiami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo navrhovateľkou namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie [odôvodnenie ktorého nemožno posudzovať izolovane od odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), lebo prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok], uvádza v primeranom rozsahu skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania, ako aj právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľky.

Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov významných v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07).

Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní dosiaľ nikdy (v žiadnej ním prejednávanej veci) nepovažoval uvedený judikát za „prekonaný“ a vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013, 3 Cdo 18/2013). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011).

Správnosť takéhoto nazerania vec preskúmajúceho senátu najvyššieho súdu na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Na doloženie aktuálnosti tohto právneho náhľadu na danú problematiku dovolací súd uvádza, že ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 opätovne zaujal stanovisko k tomu, či prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia (ne)zakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pričom zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že sama skutočnosť, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemôže založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde o vadu v zmysle § 237 O.s.p.

3.2. Dovolateľka za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. označila aj to, že Krajský súd v Bratislave sa v prejednávanej veci argumentačne nevyporiadal s priebehom a výsledkami konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave v inej, skutkovo a právne obdobnej veci takého účastníka, ktorý bol trestne stíhaný a vzatý do väzby za podobných okolností.

K imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95 a IV. ÚS 75/09). V právnom štáte musí panovať istota, že na určitú

právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06).

Ak ten istý súd v dvoch alebo viacerých skutkovo a právne identických veciach rozhodol odlišne, ide bezpochyby o nežiaduci jav, ktorý opodstatňuje domnienku, že jedno z rozhodnutí je nesprávne. Pre účely preskúmvanej veci ale treba uviesť, že i keby prípadne nesprávnym bolo práve dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ sa odvolací súd vo svojom neskoršom rozhodnutí (prípadne) dostatočne argumentačne nevysporiadal so závermi, na ktorých spočíva iné, skoršie rozhodnutie toho istého súdu v skutkovo a právne obdobnej veci, môže ísť o nedostatok odôvodnenia neskoršieho rozhodnutia majúci za následok jeho nepreskúmateľnosť, teda „inú vadu“ konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Ako už ale bolo uvedené, vada tejto povahy nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 111/1998, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 196/2014).

4. Dovolateľka tvrdí, že súdy nemali pre rozhodnutie dostatok úplných a správnych skutkových podkladov. V prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde ale o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999). Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

5. Navrhovateľka namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) predovšetkým v otázke príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím orgánu štátu a ňou tvrdenou škodou, ďalej v otázke aplikácie právneho predpisu, ktorý mal byť použitý pri posúdení jej návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy (Občiansky zákonník alebo zákon č. 514/2003 Z.z.) a tiež v otázke výšky priznanej náhrady.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže navrhovateľka uvedený dovolací dôvod uplatnila v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnuté rozhodnutie posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

6. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania navrhovateľky nevyplýva z § 238 O.s.p., nepreukázala sa opodstatnenosť argumentácie navrhovateľky o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady vymenované v § 237 O.s.p., odmietol najvyšší súd dovolanie navrhovateľky ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

7. V dovolacom konaní úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal odporkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti

nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. júla 2014

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková